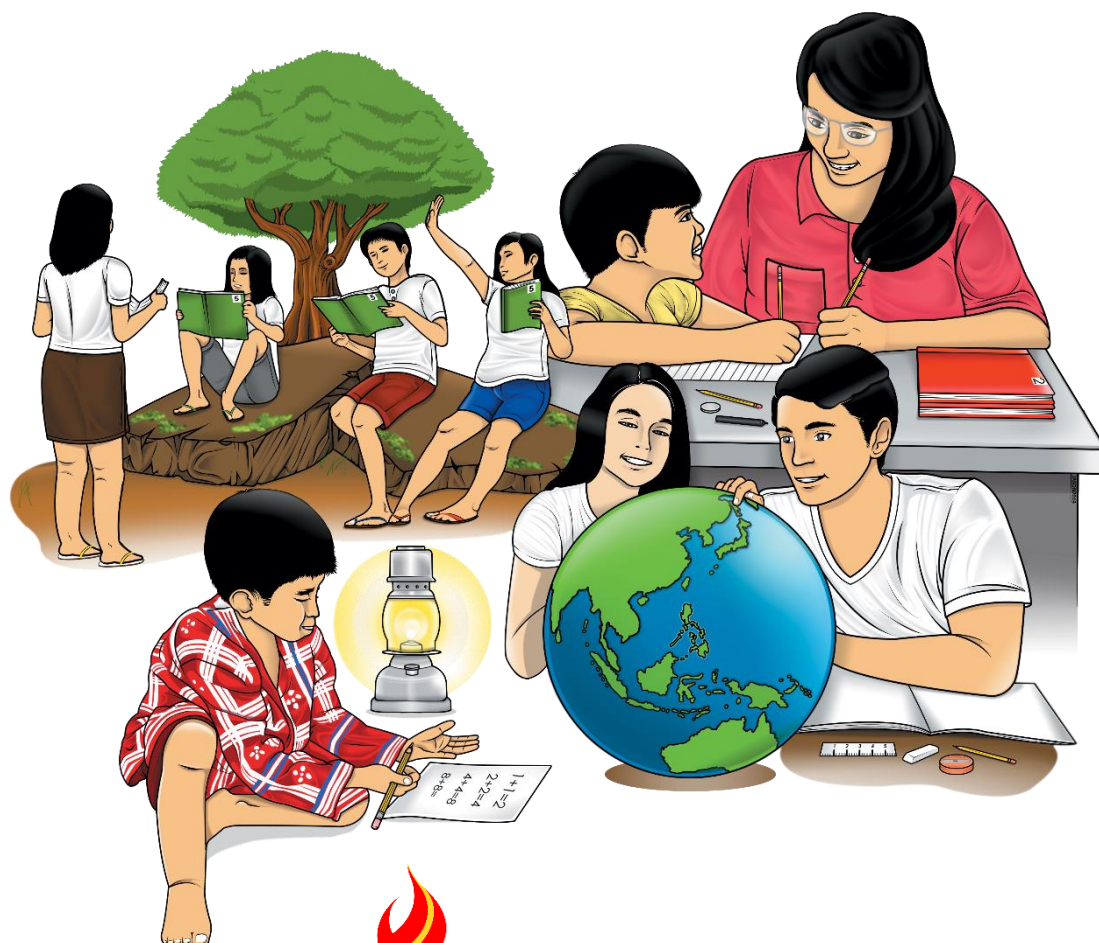

Araling Panlipunan

Unang Markahan – Modyul 2:
Kinalalagyan ng mga Lalawigan
sa Sariling Rehiyon

PAG-AARI NG PAMAHALAAN
HINDI IPINAGBIBILI

Araling Panlipunan – Ikatlong Baitang

Alternative Delivery Mode

Unang Markahan – Modyul 2: Kinalalagyan ng mga Lalawigan sa Sariling Rehiyon Unang Edisyon, 2020

Isinasaad sa Batas Republika 8293, Seksiyon 176 na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anomang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayonpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o brand name, tatak o trademark, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anomang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anomang parte ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anomang paraan nang walang pahintulot sa Kagawaran.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon

Kalihim: Leonor Magtolis Briones

Pangalawang Kalihim: Diosdado M. San Antonio

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Manunulat:	Lovelyrose Mary L. Sabuga-a	
Editor:	Adelma D. Cudera, Maximo R. Embodo, Riva P. Palma	
Tagasuri:	Ame Grace Pamongcales, Rosemarie T. Realino, Edgardo D. Pamugas III	
Tagaguhit:	Cris A. Aquino, Khristely V. Ang, Aiza Lou A. Bernaldez, Cherie Mae A. Caduyac, Eduardo, Jr. A. Eroy, Marvin P. Linogao, Jules Bernard G. Guinita, Edieson John C. Mag-aso, Sharon C. Marimon, Ryan R. Padillos, Nylle Ernand D. Silayan	
Tagalapat:	Alpha Amor G. Manglicmot, Patrick John P. Peresores	
Tagapamahala:	Evelyn R. Fetalvero Janette G. Veloso Analiza C. Almazan Danilo R. Dohinog Ma. Cielo D. Estrada,	Nelson C. Lopez Cheerylyn A. Cometa Christopher P. Felipe Leonora Liza D. Dacillo Alicia I. Ayuste

Inilimbag sa Pilipinas ng _____

Department of Education – Region XI

Office Address: F. Torres St., Davao City

Telefax: (082) 291-1665; (082) 221-6147

E-mail Address: region11@deped.gov.ph * lrms.regionxi@deped.gov.ph

Araling Panlipunan

Unang Markahan – Modyul 2:
Kinalalagyan ng mga Lalawigan
sa Sariling Rehiyon

Paunang Salita

Para sa Tagapagdaloy:

Malugod na pagtanggap sa asignaturang Araling Panlipunan - Ikatlong Baitang ng Alternative Delivery Mode (ADM) Modyul para sa araling **Kinalalagyan ng mga Lalawigan sa Sariling Rehiyon!**

Ang modyul na ito ay pinagtulang dinisenyo, nilinang at sinuri ng mga edukador mula sa pambuliko at pampribadong institusyon upang gabayan ka, ang gurong tagapagdaloy, upang matulongang makamit ng mag-aaral ang pamantayang itinakda ng Kurikulum ng K to12 habang kanilang a pinanagumpayan ng pansarili, panlipunan at pang-ekonomikong hamon sa pag-aaral.

Ang tulong-aral na ito ay umaasang makauugnay ang mag-aaral sa mapatnubay at malayang pagkatuto na mga gawain ayon sa kanilang kakayahan, bilis at oras. Naglalayon din itong matulungan ang mag-aaral upang makamit ang mga kasanayang pan-21 siglo habang isinasaalang-alang ang kanilang mga pangangailangan at kalagayan.

Bilang karagdagan sa materyal ng pangunahing teksto, makikita ninyo ang kahong ito sa pinakakatawan ng modyul:

Mga Tala para sa Guro

Ito'y naglalaman ng mga paalala, panulong o estratehiyang magagamit sa paggabay sa mag-aaral.

Bilang tagapagdaloy, inaasahang bibigyan mo ng paunang kaalaman ang mag-aaral kung paano gamitin ang modyul na ito. Kinakailangan ding subaybayan at itala ang pag-unlad nila habang hinahayaan silang pamahalaan ang kanilang sariling pagkatuto. Bukod dito, inaasahan mula sa iyo na higit pang

hikayatin at gabayan ang mag-aaral habang isinasagawa ang mga gawaing nakapaloob sa modyul.

Para sa Mag-aaral:

Malugod na pagtanggap sa Araling Panlipunan – Ikatlong Baitang ng Alternative Delivery Mode (ADM) Modyul ukol sa **Kinalalagyan ng mga Lalawigan sa Sariling Rehiyon!**

Ang modyul na ito ay ginawa bilang tugon sa iyong pangangailangan. Layunin nitong matulungan ka sa iyong pag-aaral habang wala ka sa loob ng silid-aralan. Hangad din nitong madulutan ka ng mga makabuluhang oportunidad sa pagkatuto.

Ang modyul na ito ay may mga bahagi at icon na dapat mong maunawaan.

Alamin

Sa bahaging ito, malalaman mo ang mga dapat mong matutuhan sa modyul.

Subukin

Sa pagsusulit na ito, makikita natin kung ano na ang kaalaman mo sa aralin ng modyul. Kung nakuha mo ang lahat ng tamang sagot (100%), maaari mong laktawan ang bahaging ito ng modyul.

Balikan

Ito ay maikling pagsasanay o balik-aral upang matulungan kang maiugnay ang kasalukuyang aralin sa naunang leksyon.

Tuklasin

Sa bahaging ito, ang bagong aralin ay ipakikilala sa iyo sa maraming paraan tulad ng isang kuwento, awitin, tula, pambukas na suliranin, gawain o isang sitwasyon.

Suriin

Sa seksyong ito, bibigyan ka ng maikling pagtalakay sa aralin. Layunin nitong matulungan kang maunawaan ang bagong konsepto at mga kasanayan.

Pagyamanin

Binubuo ito ng mga gawaing para sa mapatnubay at malayang pagsasanay upang mapagtibay ang iyong pang-unawa at mga kasanayan sa paksa. Maaari mong iwasto ang mga sagot mo sa pagsasanay gamit ang susi sa pagwawasto sa huling bahagi ng modyul.

Isaisip

Naglalaman ito ng katanungan o pupunan ang patlang ng pangungusap o talata upang maproseso kung anong natutuhan mo mula sa aralin.

Isagawa

Ito ay naglalaman ng gawaing makatutulong sa iyo upang maisalin ang bagong kaalaman o kasanayan sa tunay na sitwasyon o realidad ng buhay.

Tayahin

Ito ay gawain na naglalayong matasa o masukat ang antas ng pagkatuto sa pagkamit ng natutuhang kompetensi.

Karagdagang Gawain

Sa bahaging ito, may ibibigay sa iyong panibagong gawain upang pagyamanin ang iyong kaalaman o kasanayan sa natutuhang aralin.

Susi sa Pagwawasto

Naglalaman ito ng mga tamang sagot sa lahat ng mga gawain sa modyul.

Sa katapusan ng modyul na ito, makikita mo rin ang:

Sanggunian

Ito ang talaan ng lahat ng pinagkuhanan sa paglikha o paglinang ng modyul na ito.

Ang sumusunod ay mahahalagang paalala sa paggamit ng modyul na ito:

1. Gamitin ang modyul nang may pag-iingat. Huwag lalagyan ng anumang marka o sulat ang anumang bahagi ng modyul. Gumamit ng hiwalay na papel sa pagsagot sa mga pagsasanay.
2. Huwag kalimutang sagutin ang *Subukin* bago lumipat sa iba pang gawaing napapaloob sa modyul.
3. Basahing mabuti ang mga panuto bago gawin ang bawat pagsasanay.
4. Obserbahan ang katapatan at integridad sa pagsasagawa ng mga gawain at sa pagwawasto ng kasagutan.
5. Tapusin ang kasalukuyang gawain bago pumunta sa iba pang pagsasanay.

6. Pakibalik ang modyul na ito sa iyong guro o tagapagdaloy kung tapos nang sagutin lahat ng pagsasanay.

Kung sakaling ikaw ay mahirapang sagutin ang mga gawain sa modyul na ito, huwag mag-aalinlangang konsultahin ang inyong guro o tagapagdaloy. Maaari ka rin humingi ng tulong kay nanay o tatay, o sa nakatatanda mong kapatid o sino man sa iyong mga kasama sa bahay na mas nakatatanda sa iyo. Laging itanim sa iyong isipang hindi ka nag-iisa.

Umaasa kami, sa pamamagitan ng modyul na ito, makararanas ka ng makahulugang pagkatuto at makakakuha ka ng malalim na pang-unawa sa kaugnay na mga kompetensi. Kaya mo ito!

Alamin

Ang modyul na ito ay ginawa upang maibahagi sa iyo ang mga kaalaman na nararapat ninyong matutuhan sa nasabing baitang. Nakapaloob dito ang masusing pagsuri ng kinalalagyan ng mga lalawigan sa sariling rehiyon batay sa mga nakapaligid dito gamit ang pangunahing direksiyon.

Pagkatapos pag-aralan ang modyul na ito, magagawa mo ang sumusunod:

1. Natutukoy ang kinalalagyan ng mga lalawigan sa rehiyon batay sa mga kalapit na lugar gamit ang pangunahing direksiyon; at
2. nailalarawan ang lokasyon ng mga lalawigan sa rehiyon batay sa mga nakapaligid dito gamit ang pangunahing direksiyon.

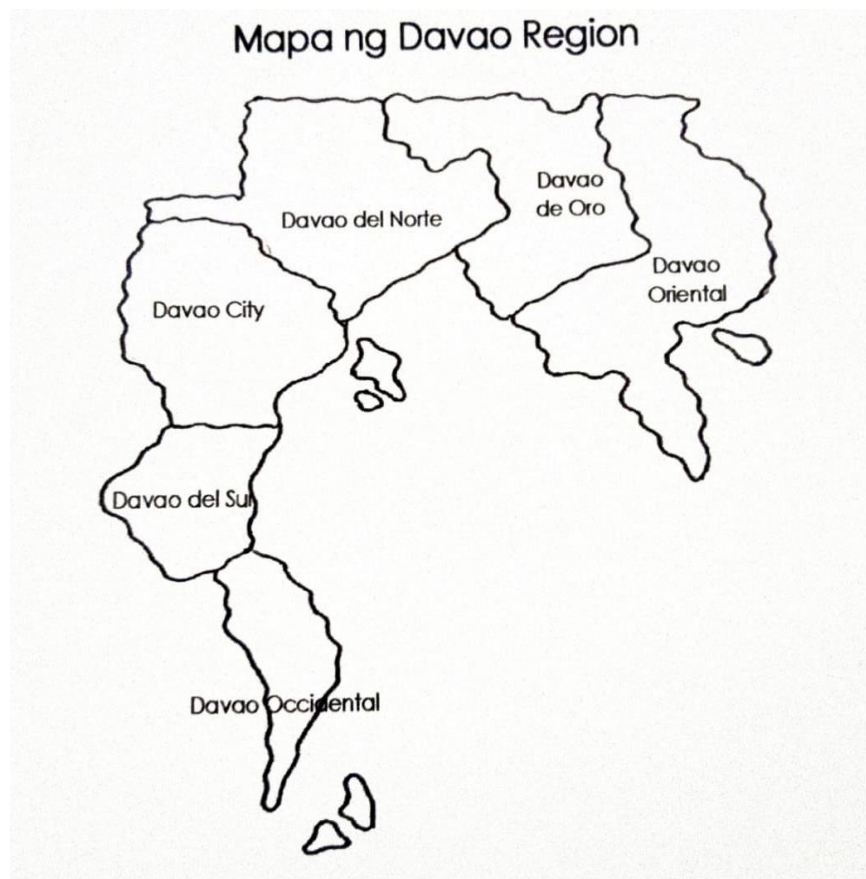
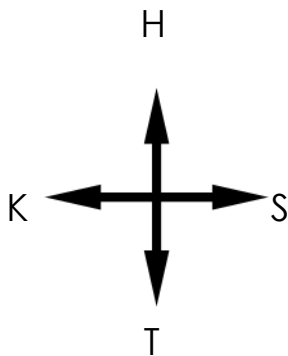

Subukin

Piliin ang letra ng tamang sagot. Isulat ang napiling letra sa sagutang papel.

1. Ano ang pangunahing batayan upang madaling matunton ang kinaroroonan o lokasyon ng mga lugar sa mapa?
 - A. pagsunod sa usok
 - B. paggamit ng radyo
 - C. paggamit ng direksiyon
 - D. pagsukat sa sikat ng araw

Para sa bilang 2-5, gawing batayan ang mapa sa ibaba

2. Anong lalawigan ang nasa kanluran ng Davao de Oro?
 - A. Davao del Sur
 - B. Davao Oriental
 - C. Davao del Norte
 - D. Davao Occidental

3. Saang direksiyon matatagpuan ang Davao City kung ang pagbabatayan ay ang lalawigan ng Davao del Norte?
 - A. Timog
 - B. Hilaga
 - C. Kanluran
 - D. Silangan

4. Kung pagbabatayan ang lalawigan ng Davao Occidental anong lalawigan ang nasa Hilagang bahagi nito?
 - A. Davao del Sur
 - B. Davao Oriental
 - C. Davao del Norte
 - D. Davao Occidental

5. Anong mga lalawigan ang mas malapit sa iyo kung ikaw ay nasa Davao City?
 - A. Davao del Norte at Davao del Sur
 - B. Davao del Norte at Davao Oriental
 - C. Davao del Sur at Davao Occidental
 - D. Davao Occidental at Davao Oriental

Aralin

1

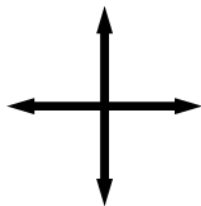
Kinalalagyan ng mga Lalawigan sa Sariling Rehiyon

Maraming paraan sa pagtukoy sa kinalalagyan ng mga lugar sa mapa. Isa na rito ang paggamit ng pangunahin at pangalawang direksiyon. Sa paghahanap, kinakailangan na alam mo ang lokasyon ng mga nakapaligid nito. Mas mapabibilis ang pagtunton kung alam mo ang kinaroroonan ng mga karatig-lugar, anyong lupa, anyong tubig at iba pang mga impraestruktura na nakapalibot dito batay sa direksiyon.

Balikan

- A.1. Gaano kahalaga ang Aliwagwag falls para sa mga tao sa Davao Oriental?
2. Ano ang simbolo ng Mt. Apo sa mapa na bahagi sa lalawigan ng Davao del Sur?
3. Mayroon bang simbolo ng paaralan na makikita sa lalawigan ng Davao del Norte?
- B. Batay sa mapa ng Davao Region, ilapat ang mga simbolo ng Aliwagwag falls, Mt. Apo at paaralan sa Davao del Norte sa kinaroroonan nitong lalawigan ayon sa lokasyon ng mapa.

1. _____

2. _____

3. _____

Mga Tala para sa Guro

Basahin at ipaunawa nang mabuti ang mga panuto sa bawat hakbang at gawain. Ipaalala sa mag-aaral na gumamit ng hiwalay na papel sa pagsulat ng kanilang mga sagot sa mga gawain. Lahat ng sagutang papel at mga proyektong nagawa ay ipapasa sa guro upang mabigyan ng nararapat na marka.

Tuklasin

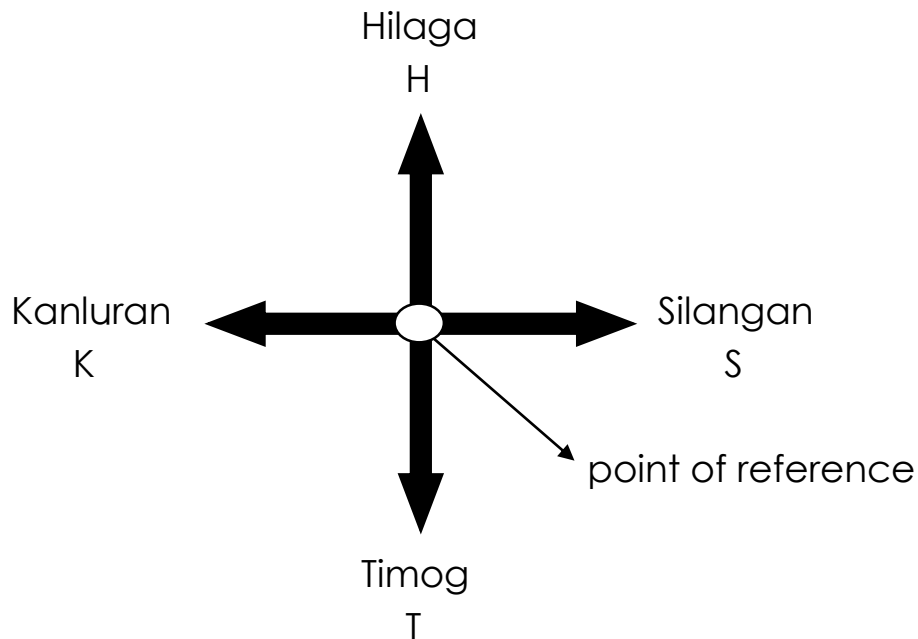
Sa pagtukoy ng mga kinaroroonan ng mga lugar ay mainam gumamit ng mapa, mga simbolo, at direksiyon. Isa sa mga paraan para madaling makita ang kinalalagyan ng hinahanap na lugar ay ang pagtukoy kung saang direksiyon makikita ang mga kalapit-lugar na nakapaligid dito.

Ang **Compass Rose** ay ang simbolo na makikita sa itaas na bahagi ng mapa. Ito ay tumutukoy sa apat na pangunahing direksiyon. Ang Hilaga (H) ay nakaturo sa itaas, katapat nito ang Timog (T) sa ibaba. Sa kanan naman makikita ang Silangan (S) kung saan sumisikat ang araw, katapat naman nito ang Kanluran (K) sa kaliwa kung saan lumulubog ang araw.

Sa paghahanap gamit ang mapa, mahalagang alam mo ang batayan kung saan ang iyong kinaroroonan o tinatawag na **point of reference**.

Ang mga ito ay nagbibigay gabay upang mas mapabibilis ang pagtunton sa lugar na maaring mong gustong puntahan.

Tignan ang compass rose sa ibaba. Basahin ang mga direksiyon mula sa itaas pababa, kaliwa pa kanan gamit ang gabay na talata na nasa ibaba nito.

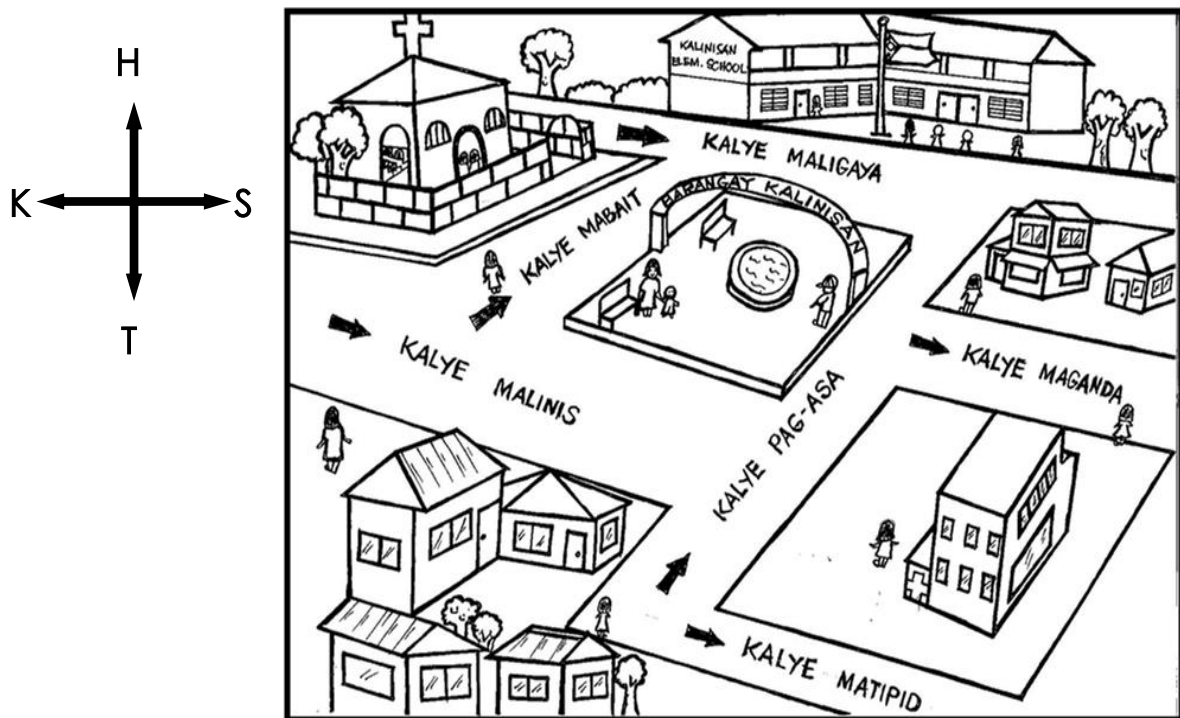
Ang Hilaga ay nakaturo sa itaas. H ang simbolo nito. Katapat nito ang Timog na may simbolong T na nakaturo sa ibaba.

Ang Timog ay nakaturo sa ibaba. T ang simbolo nito. Katapat nito ang Hilaga na may simbolong H na nakaturo sa itaas.

Ang Silangan ay nakaturo sa kanan. S ang simbolo nito. Katapat nito ang Kanluran na may simbolong K na nakaturo sa kaliwa.

Ang Kanluran ay nakaturo sa kaliwa. K ang simbolo nito. Katapat nito ang Silangan na may simbolong S na nakaturo sa kanan.

Masdan ang halimbawang mapa ng Barangay Kalinisan. Gawing batayan ang parke sa gitna ng mapa bilang point of reference. Gamitin ang pangunahing direksiyon bilang gabay sa pagtunton ng mga lugar sa mapang ibinigay.

Saang direksiyon makikita ang simbahan?

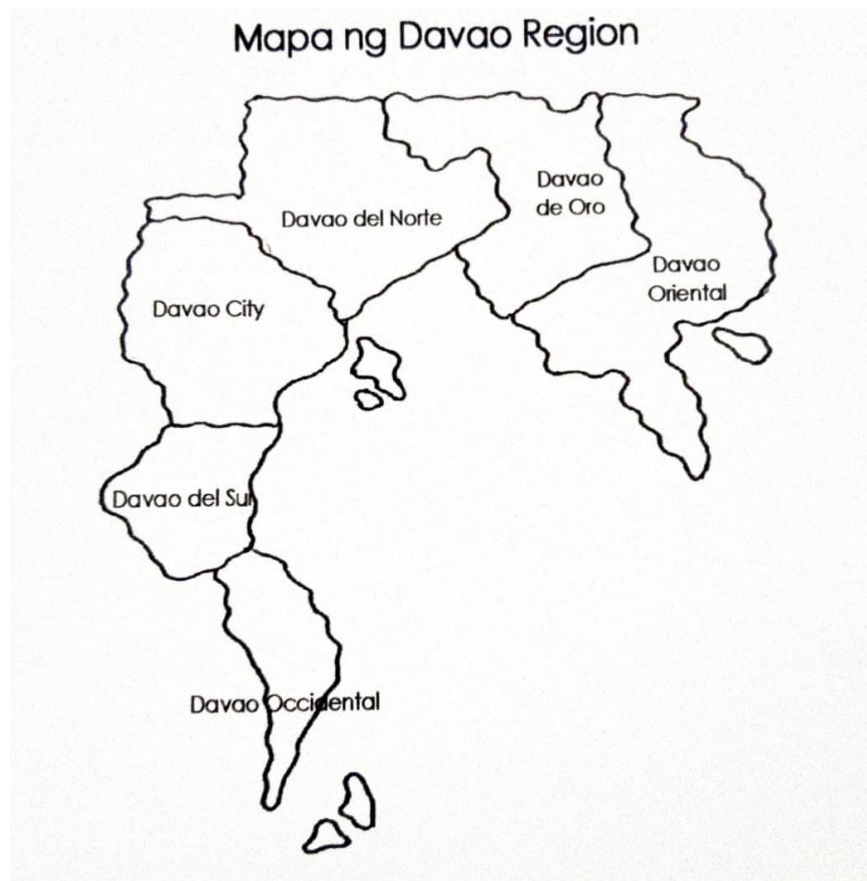
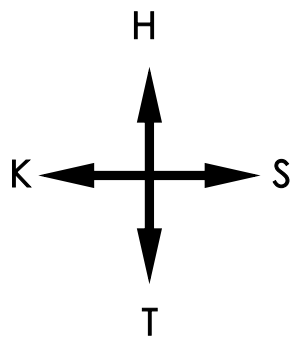
Anong estruktura ang nasa Hilaga ng parke?

Saang direksiyon makikita ang ospital?

Ang mga kabahayan ay makikita sa anong direksiyon?

Davao Region

Pagmasdan ng mabuti ang mapa ng Davao Region. Mapapansin mo ang iba't ibang kinaroroonan ng bawat lalawigan sa mapa. Kung paiba-iba ang ating pinagbabatayan, nagbabago rin ang pagtukoy ng lokasyon ng isang lugar.

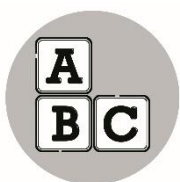
1. Ang Davao de Oro ay nasa Silangan ng Davao del Norte.
2. Matatagpuan ang Davao del Norte sa Hilaga ng Davao del Sur.
3. Nasa Silangan ng Davao de Oro ang Davao Oriental.
4. Makikita ang Davao Occidental sa Timog ng Davao del Sur.
5. Ang kinalalagyan ng Davao del Sur ay nasa Hilaga ng Davao Occidental.

Suriin

Pagbatayan ang dalawang mapang ipinakita sa naunang pahina. Sagutin ang sumusunod na tanong. Isulat ang inyong sagot sa sagutang papel.

1. Saang direksiyon makikita ang paaralan kung ang pagbabatayan ay ang ospital?
2. Anong estruktura ang nasa harapan ng simbahan?
3. Kung ang kabahayan ang pagbabatayan, saang direksiyon makikita ang parke?
4. Anong lugar ang nasa Hilaga ng Davao del Sur?
5. Saang direksiyon makikita ang Davao Oriental kung ikaw ay nasa Davao de Oro?

Pagyamanin

Gawain A

Tingnan muli ang mapa ng Davao Region. Tukuyin ang kinalalagyan ng bawat lalawigan sa mapa batay sa direksiyon ng lokasyon ng mga kalapit-lalawigan nito. Isulat ang letra ng tamang sagot sa hiwalay na sagutang papel.

1. Ang Davao del Sur ay nasa _____ ng Davao Occidental.
 - A. Timog
 - B. Hilaga
 - C. Kanluran
 - D. Silangan

2. Makikita ang Davao Oriental sa _____ ng Davao de Oro.
 - A. Timog
 - B. Hilaga
 - C. Kanluran
 - D. Silangan

3. Nasa _____ ng Davao del Norte ang Davao del Sur.
 - A. Timog
 - B. Hilaga
 - C. Kanluran
 - D. Silangan

4. Kung ikaw ay nasa Davao City at ikaw ay patungong pahilaga, anong lalawigan ang iyong mapupuntahan?
 - A. Davao del Norte
 - B. Davao del Sur
 - C. Davao Occidental
 - D. Davao Oriental

5. Anong lalawigan ang kalapit-lugar ng Davao de Oro sa gawing Silangan?
- A. Davao del Norte
 - B. Davao del Sur
 - C. Davao Occidental
 - D. Davao Oriental

Gawain B

Tukuyin ang mga magkakalapit na lalawigan o lungsod gamit ang mapa sa naunang pahina. Isulat ang sagot sa sagutang papel.

1. Ang Davao del Norte ay nasa Kanluran ng _____ at Hilaga ng _____.
2. Ang Davao Occidental ay nasa Timog ng _____ at _____.
3. Ang Davao City ay nasa Hilaga ng _____ at Kanluran ng _____.
4. Nasa gawing Silangan ang Davao de Oro ng _____ at _____.
5. Nasa Silangang bahagi ng lalawigan ng _____ at _____ ang Davao Oriental.

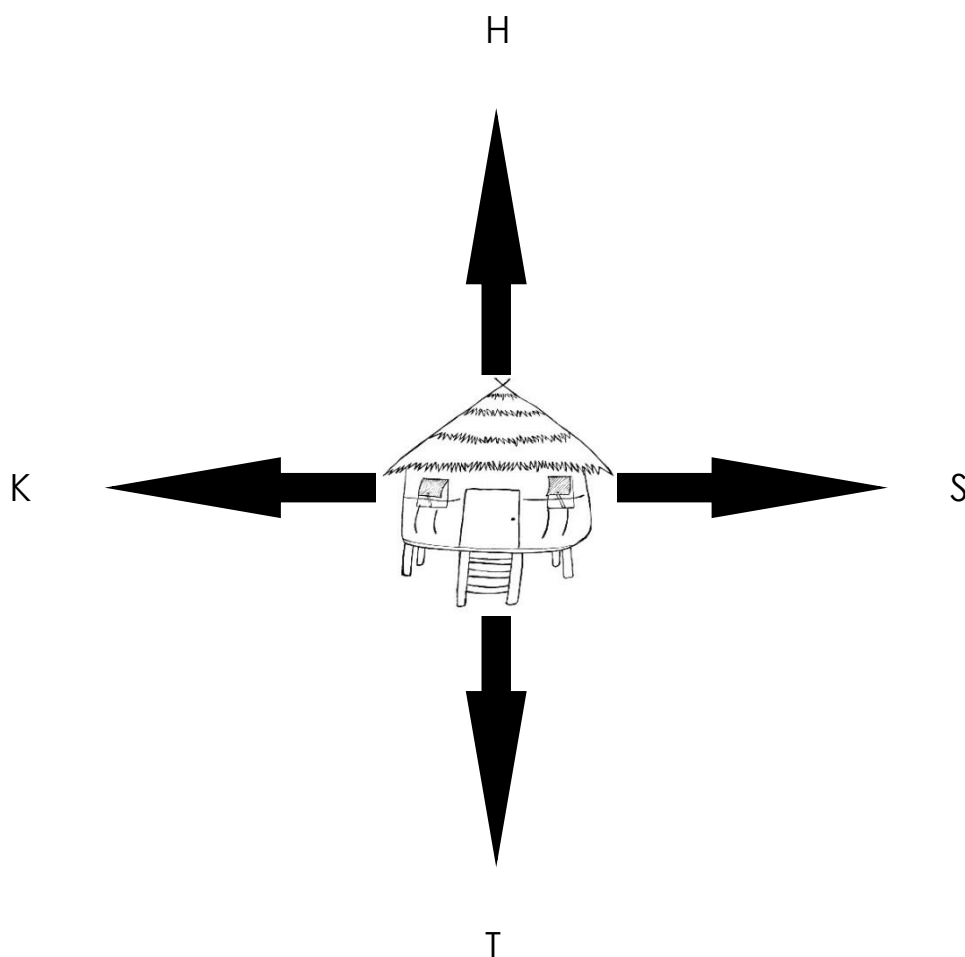
Isaisip

1. Ang simbolo na makikita sa mapa na ginagamit na pantukoy sa lokasyon ng mga kinaroroonan ng lugar ay tinatawag na_____.
2. Ang apat na pangunahing direksiyon sa mapa ay ang _____, _____, _____ at _____.
3. Ang Davao Region ay binubuo ng limang lalawigan. Ito ay ang _____, _____, _____, _____ at _____. Davao City naman ang sentro ng kalakalan sa Rehiyon.
4. Isa sa mga mahahalagang paraan upang malaman ang kinalalagyan ng mga lugar ay ang pagtukoy sa lokasyon ng mga karatig-lugar, estruktura, _____ at _____ na nakapalibot nito.
5. Mas madaling matukoy ang nais puntahan o kinaroroonan ng mga lokasyon ng lugar kung alam mo na paano hanapin ang mga lugar na _____ sa iba't ibang direksiyon.

Isagawa

Gumuhit ng payak na mapa katulad ng inyong pamayanan. Ilagay sa gitna ang bahay-kubo bilang batayan ng sariling lalawigan. Isulat ang mga karatig lalawigan sa angkop na kinalalagyan nito batay sa direksiyon. Gawin ito sa hiwalay na papel.

Tayahin

Sagutin ang sumusunod na mga tanong. Isulat ang letra ng tamang sagot sa sagutang papel.

1. Ano ang ginagamit upang mapabilis ang pagtunton sa kinalalagyan ng isang lugar o karatig lugar ng isang rehiyon?

- A. pangunahing kulay
- B. pangunahing guhit
- C. pangunahing direksiyon
- D. pangunahing estruktura

Para sa bilang 2 - 4, gamitin ang mapa ng Davao Region bilang batayan sa pagsagot sa sumusunod:

2. Kung pagbabatayan ang Davao del Norte, saang direksiyon ang kinaroroonan ng Davao Occidental?

- A. Timog
- B. Hilaga
- C. Kanluran
- D. Silangan

3. Si Jose ay nakatira sa lalawigan ng Davao de Oro. Gusto niyang pumunta sa Davao Oriental. Sa anong direksiyon siya tutungo?

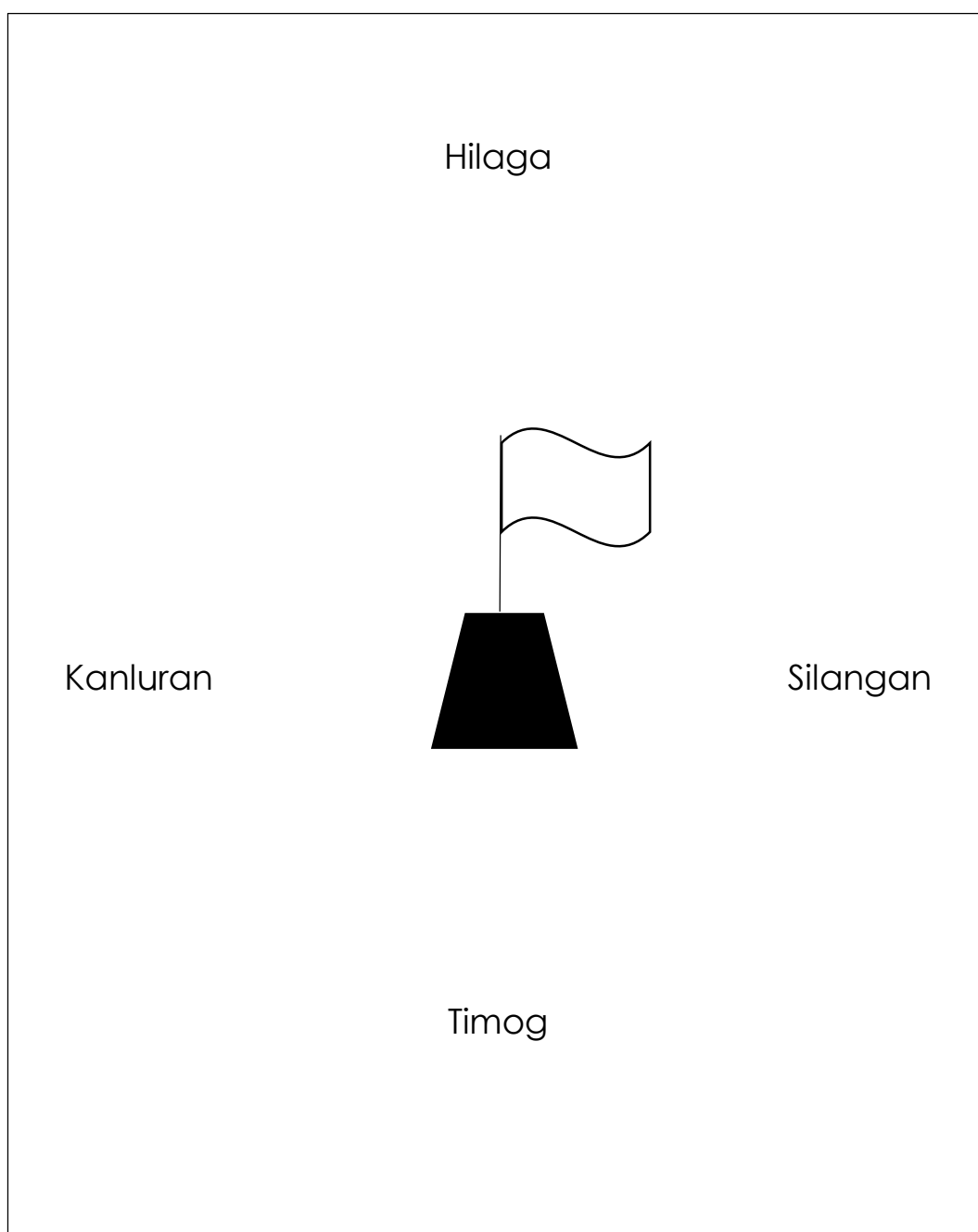
- A. Timog
- B. Hilaga
- C. Kanluran
- D. Silangan

4. Kung ikaw ay nasa Davao de Oro at nais mong tumungo pakanluran, anong lugar o lalawigan ang mapupuntahan mo?
- A. Davao del Sur
 - B. Davao Oriental
 - C. Davao del Norte
 - D. Davao Occidental
5. Sa iyong palagay, nakatulong ba ang mga direksiyon ng mga karatig lalawigan sa pagtuntun ng nais mapuntahan na lugar?
- A. Opo, upang madaling maiguhit ang lugar
 - B. Opo, upang madaling marating ang lugar
 - C. Hindi, dahil nagdudulot lamang ito ng kalituhan
 - D. Hindi, dahil nag-aaksaya lamang ito ng panahon

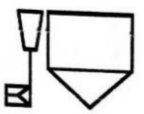
Karagdagang Gawain

Gumuhit ng payak na mapa ng iyong paaralan. Gawing batayan ang **flag pole** na nasa gitna kagaya ng larawan na nasa ibaba. Iguhit ang iba't ibang gusali na nakapalibot nito ayon sa wastong direksiyon. Gawin ito sa **bond paper**.

Susi sa Pagwawasto

Tayain 1. C 2. A 3. D 4. C 5. B	Isaisip 1. Compass Rose 2. Hilaga, Timog, Silangan, 3. Kanluran 3. Davao de Oro Davao del Norte Davao del Sur Davao Occidental Davao Oriental 4. Anyong Lupa Anyong Tubig 5. nakapalibot/ nakapalig	Pagymanin 1. B 2. D 3. A 4. A 5. D 1. Davao de Oro, Davao City 2. Davao del Sur, Davao City 3. Davao del Sur, Davao del Norte 4. Davao del Norte, Davao City 5. Davao del Norte, Davao de Oro
Surin 1. Hilaga 2. Parke 3. harapan 4. Davao City 5. Silangan	Balikan 1. Ito ay isa sa nagbibigay tanyag at hanapbuhay sa mga tao sa larangan ng turismo 2. V 3. meron 1. f 2. V 3.	Subukin 1. C 2. C 3. A 4. A 5. A

Sanggunian

Manalo, Thea Joy, Capunitan, Charity, Galarosa, Walter, et al., *Araling Panlipunan 3 Kagamitan ng Mag-aaral Sinugbuanong Binisaya*. Pasig City Philippines: Book Media Press, Inc. 2015

Antonio, Eleanor D. Banglaygas, Emilia L., Antonio, Sheryl D. Lagarto, Jocelyn L., et al., *Kayamanan Panrehiyon Batayan at Sanayang aklat sa araling Panlipunan*. 84-86 P. Florentino St., Sta. Mesa Heights, Quezon City: Rex printing Company Inc. 2016

Para sa mga katanungan o puna, sumulat o tumawag sa:

Department of Education - Bureau of Learning Resources (DepEd-BLR)

Ground Floor, Bonifacio Bldg., DepEd Complex
Meralco Avenue, Pasig City, Philippines 1600

Telefax: (632) 8634-1072; 8634-1054; 8631-4985

Email Address: blr.lrqad@deped.gov.ph * blr.lrpd@deped.gov.ph